

Arbeidsmarkedet nå – september 2007

"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Statistikk og utredning i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Jørn Handal, jorn.handal@nav.no, 27. september 2007.

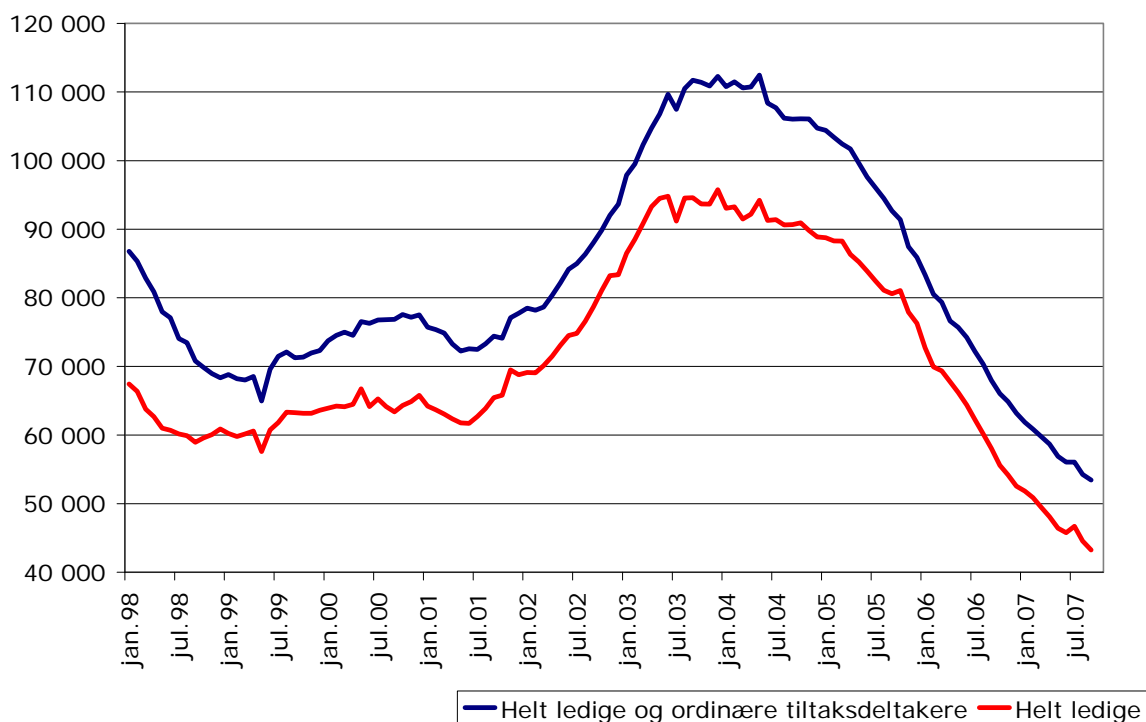
Ytterligere tilstramning på arbeidsmarkedet

I løpet av den siste måneden har antallet arbeidsledige fortsatt å falle. Korrigert for sesongvariasjoner var det en nedgang på 1.300 i forhold til foregående måned. Nedgangen er på 800 når vi også inkluderer ordinære tiltaksdeltakere.

Antallet registrerte helt arbeidsledige var på 43.400 ved utgangen av september. I forhold til samme måned i fjor svarer dette til en nedgang på 14.800 (-25 %).

Tilgangen på ordinære arbeidssøkere holder seg på et stabilt lavt nivå samtidig med at antallet ledige stillinger offentliggjort i media fortsetter å øke. Arbeidsmarkedet har dermed strammet seg ytterligere til i løpet av den siste måneden.

Figur 1: Utviklingen i tallet på registrerte helt arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere. Sesongjusterte tall. Januar 1998-september 2007.

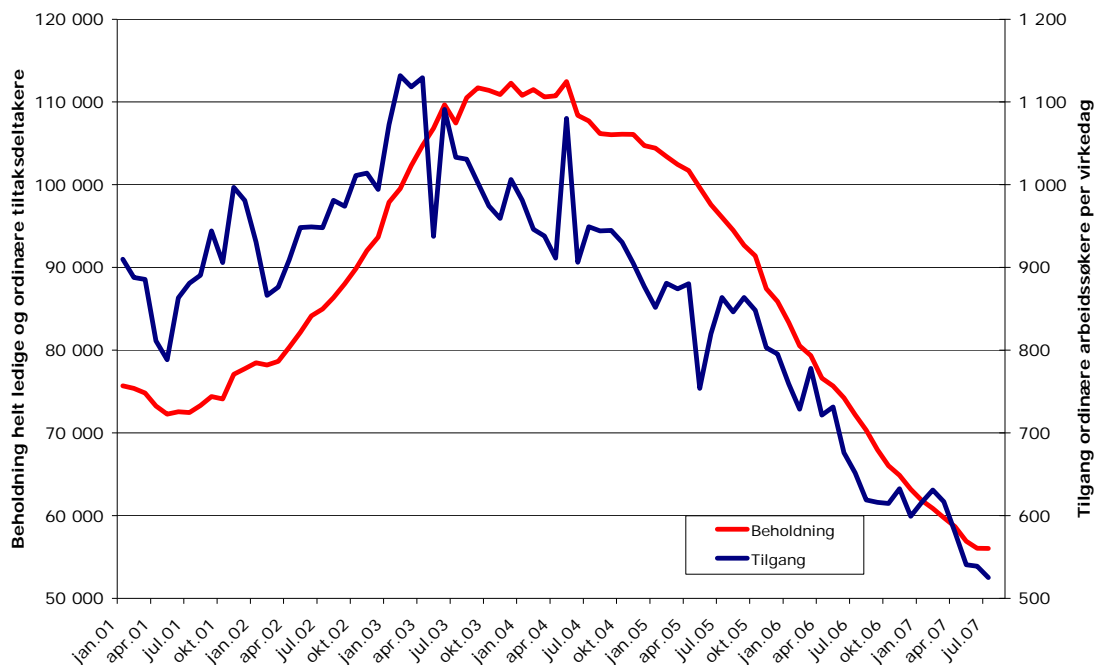
Kilde: NAV

Stadig færre registrerer seg som arbeidsledig

Tallene for september viser at tilgangen av ordinære arbeidssøkere nå er på et svært lavt nivå. Denne indikatoren har lenge vist en nedadgående trend, noe som viser at stadig færre registrerer seg som arbeidsledige hos NAV.

Samtidig med en lav tilgang av nye arbeidssøkere, viser tallene at nedgangen i antallet helt ledige langtidsarbeidssøkere er spesielt sterk. I likhet med forrige måned er det de med en arbeidssøkervarighet på mellom ett og to år som har hatt den største nedgangen.

Figur 2: Tilgangen av ordinære arbeidssøkere per virkedag, beholdning helt arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere. Sesongjusterte tall januar 2001-september 2007

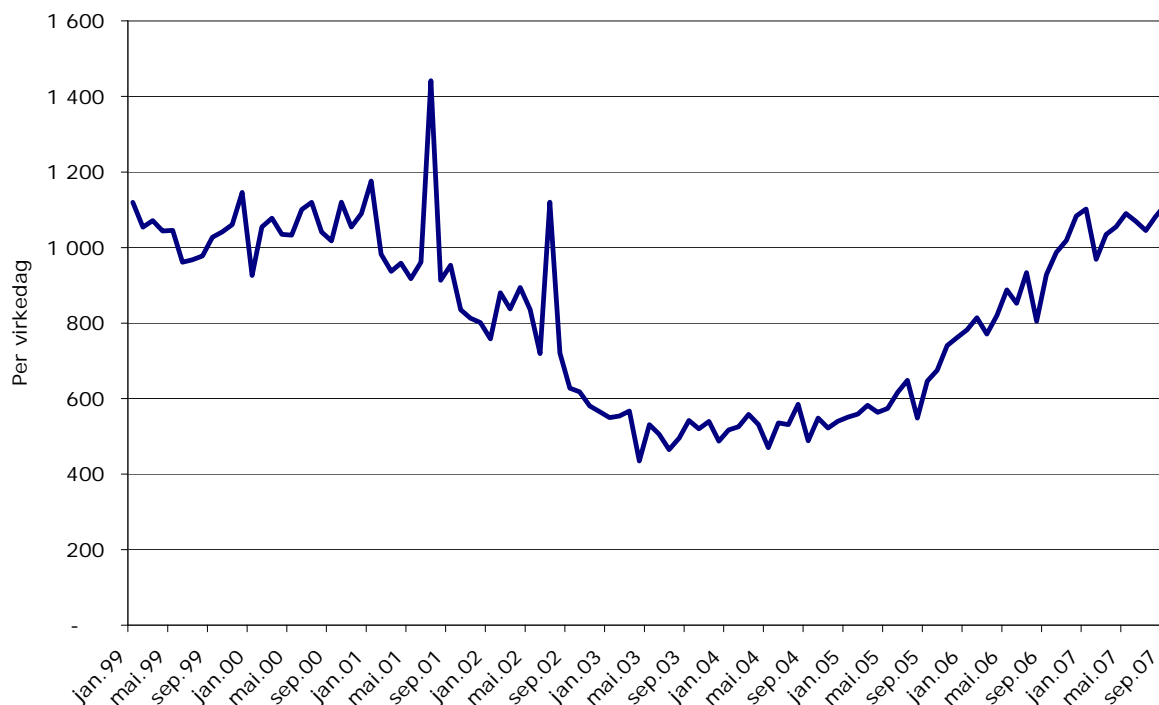

Kilde: NAV.

Fortsatt høy etterspørsel etter arbeidskraft

I september gikk tilgangen av ledige stillinger per virkedag noe opp. Dette indikerer at etterspørselen etter arbeidskraft fortsatt er stor. Fra figur 3 ser vi at denne indikatoren svinger en del fra måned til måned. Trenden har siden slutten av 2004 vært stigende, men med en utflating i løpet av det siste halvåret.

Figur 3: Tilgang ledige stillinger utlyst i media. Januar 1999 – september 2007. Sesongjusterte tall.

Kilde: NAV.

Den økonomiske utviklingen internasjonalt

Det er fortsatt usikkerhet rundt hvorvidt problemene i markedene for høyrisikolån i USA vil påvirke realøkonomien. De fallende boligprisene er årsaken til at mange i USA nå har problemer med å betjene sine lån, noe som har gått hardt utover deler av finanssektoren. Svakere tall for detaljhandelen og sysselsettingen enn forventet i august kan også tyde på at amerikansk økonomi går inn i en periode med svakere vekst. Mye på grunn av de mulige konsekvensene av fallende boligpriser bestemte den amerikanske sentralbanken å sette ned renten med et halvt prosentpoeng i sitt siste rentemøte.

I Kina er veksten fremdeles meget høy. Bedrifter melder om høyere sysselsettingsvekst og ordreinngangen til industrien er høy. På grunn av fare for tiltagende inflasjon og for å dempe kreditt- og investeringsveksten valgte kinesiske myndigheter nylig å sette opp renten og øke reservekravene.

I euroområdet er det ingen klare tegn til at den økonomiske veksten avtar. Denne veksten har ført til et strammere arbeidsmarked og i juli lå arbeidsledighetsraten på 6,9 prosent, noe som er en nedgang på 0,9 prosentenheter fra samme måned i fjor. Svakere ordreinngang innenfor industrien og tjenestenæringene i august kan imidlertid tyde på at konjunkturtoppen er i ferd med å bli nådd for denne gang. Det knytter seg også usikkerhet rundt hvorvidt problemene i kreditmarkedene i USA vil føre til problemer for europeiske finansinstitusjoner, noe som kan føre til høyere utlånsrenter.

Svensk økonomi har over en lengre periode hatt høy økonomisk vekst. Som en følge av dette har arbeidsledigheten gått ned med 0,9 prosent i løpet av det siste året. Ved utgangen av august lå AKU-ledigheten på 4,8 prosent.

Oljeprisen har den siste måneden gått kraftig opp. Fra å ligge på rundt 71 dollar fatet for en måned siden ligger den for øyeblikket rundt 79 dollar.

Utviklingen i norsk økonomi

Den økonomiske situasjonen i Norge har over en lengre periode vært preget av meget høy aktivitet. Det er ti år siden vekstratene i BNP var like høye som det de nå er. Veksten det siste halvåret har vært bredt basert med sterk vekst i nesten alle etterspørselskomponentene. På grunn av lav rente og sterk reallønnsvekst har særlig etterspørselen fra private husholdninger vært høy.

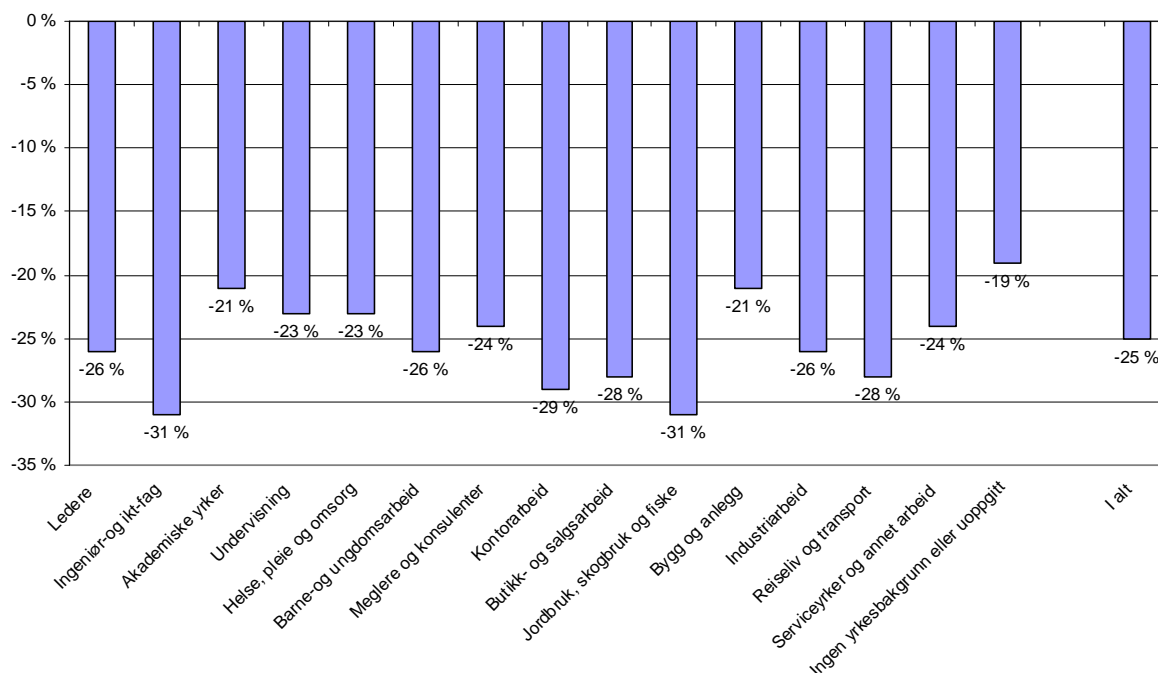
Investeringer både i industri, bergverksdrift og kraftforsyning viser kraftig økning de siste årene. Foreløpige tall for 2007 viser at investeringene innenfor disse næringene vil bli 30 prosent høyere enn tilsvarende anslag for 2006. Anslagene for 2008 viser at investeringene vil øke ytterligere, noe som vil gi solide bidrag til den økonomiske veksten.

I den senere tid har lønnsveksten tiltatt. Dette skyldes den sterke økonomiske veksten som har vedvart over en lengre periode. Samtidig er produktivitetsveksten ikke lenger like høy som det den var i begynnelsen av oppgangskonjunkturen. Svakere produktivitetsvekst kombinert med høyere lønnsvekst vil sannsynligvis etter hvert dempe etterspørselen etter arbeidskraft. Foreløpige tall for 2. kvartal viser at lønnen for en heltidsansatt i bygge- og anleggsvirksomheten økte med 0,6 prosent fra 1. til 2. kvartal i år mot 0,3 prosent i tilsvarende periode året før. Antallet igangsatte bygg og ordreinngangen til bygge- og anleggsnæringen kan tyde på at byggeaktiviteten nå har nådd toppen.

Hittil i september har kronekursen styrket seg markert mot EURO og dollar. Det er forventninger om økt rentedifferanse og dermed ulik avkastning i de forskjellige valutaene som er grunnen til dette. Fra å ligge på omtrent 5,84 for en måned siden ligger dollarkursen nå på omtrent 5,52. En sterkere krone vil på sikt bidra til å dempe eksportveksten.

Færre ledige i alle yrkesgrupper

Figur 4. Prosentvis endring i antall registrerte arbeidsledige etter yrkesbakgrunn, september 2006 – september 2007.

Kilde: NAV

Fra figur 4 ser vi at nedgangen i arbeidsledigheten er sterk innenfor alle yrkesgrupper, men at det er innenfor ingeniør- og ikt-fag (- 31 %) og jordbruk, skogbruk og fiske (- 31 %) at den har vært sterkest.

Arbeidsledigheten er lavest blant ledere og innenfor ingeniør- og ikt-fag der 0,8 prosent av arbeidsstyrken er helt uten arbeid. Også innenfor undervisning (0,9 %) og helse, pleie og omsorg (1,1 %) er ledighetsnivået svært lavt.

Ledighetsnivået er høyest innenfor barne- og ungdomsarbeid (2,5 %) og reiseliv og transport (2,5 %).

Ingeniør- og ikt-fag

Innenfor ingeniør- og ikt-fag har særlig arbeidsledigheten blant systemutviklere og programmerere gått sterkt ned (- 42 %). Men også sivilingeniører, sivilarkitekter og lignende har hatt en klar reduksjon (- 32 %). Innenfor yrkesgruppen ingeniør- og ikt-fag som helhet har arbeidsledigheten gått ned med 31 prosent i forhold til samme måned i fjor.

Kontorarbeid

Blant personer innenfor yrkesgruppen kontorarbeid var det 29 prosent færre arbeidsledige sammenlignet med samme måned i fjor. Ledigheten faller sterkest blant postbud og sortere (- 36 %) og blant økonomiarbeidere og revisjonsassistenter (- 35 %).

Undervisning

Innenfor undervisning er det 23 prosent færre arbeidsledige i september sammenlignet med samme måned i fjor. Det er størst nedgang blant førskolelærere (- 28 %) og lærere i videregående skole (- 28%) at arbeidsledigheten har gått mest ned.

Bygg og anlegg

Ved utgangen av september er det 21 prosent færre arbeidsledige innenfor bygg og anlegg enn på samme tid i fjor. Nedgangen er størst blant elektrikere (-34 %) og vei- og anleggsarbeidere (-32 %).

Industriarbeid

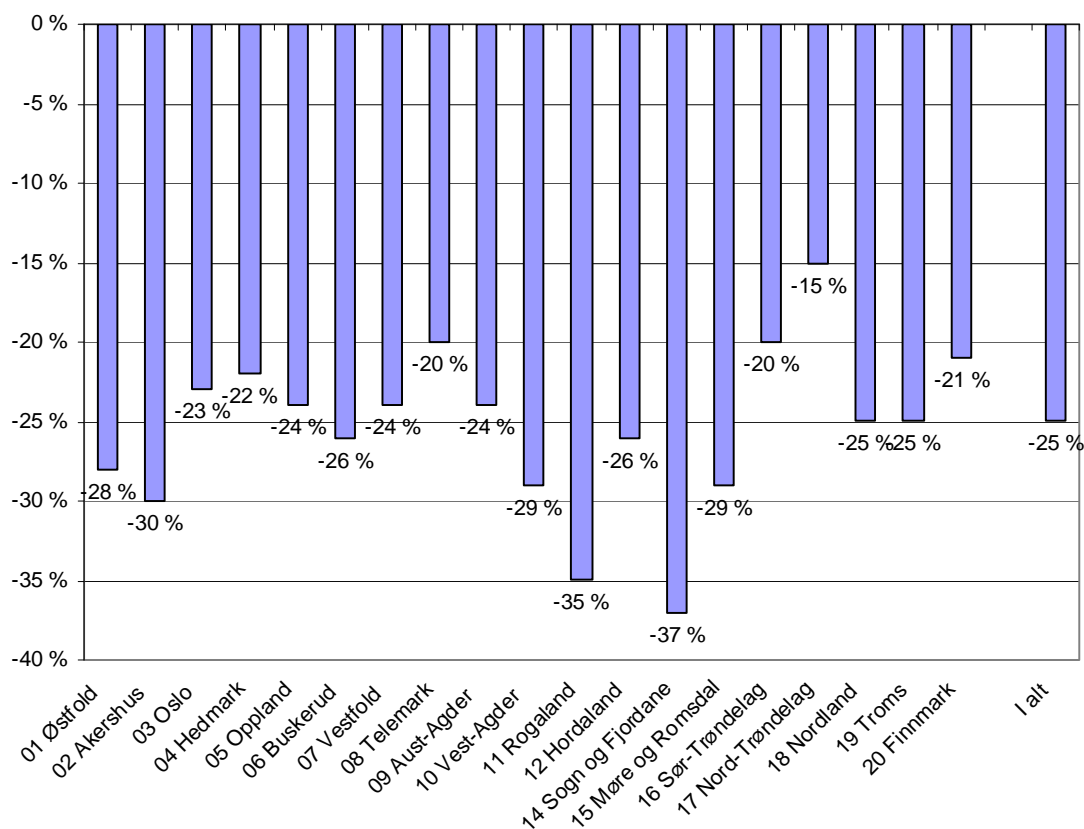
I forhold til september i fjor er det nå 26 prosent færre arbeidsledige innenfor yrkesgruppen industriarbeid. Nedgangen er sterkest blant andre håndverkere (- 32 %) og innenfor hjelpearbeidere (-32 %)

Nedgang i ledigheten i alle fylker

Ved utgangen av september viser tallene at det fortsatt er en sterk nedgang i arbeidsledigheten i samtlige fylker sammenlignet med samme måned i fjor. Nedgangen er sterkest i Sogn og Fjordane der nedgangen var på 37 prosent. Også Rogaland hadde en sterk nedgang (-35 %) etterfulgt av Akershus (- 30 %), Møre og Romsdal (- 29 %) og Vest-Agder (- 29%).

Ledighetsnivået er lavest i Sogn og Fjordane og Rogaland, begge med 1,1 prosent av arbeidsstyrken. Høyest er arbeidsledigheten i Finnmark og Oslo med henholdsvis 3,1 og 2,4 prosent.

Figur 5. Prosentvis endring i antall registrerte arbeidsledige fordelt på fylke. September 2006 – september 2007.

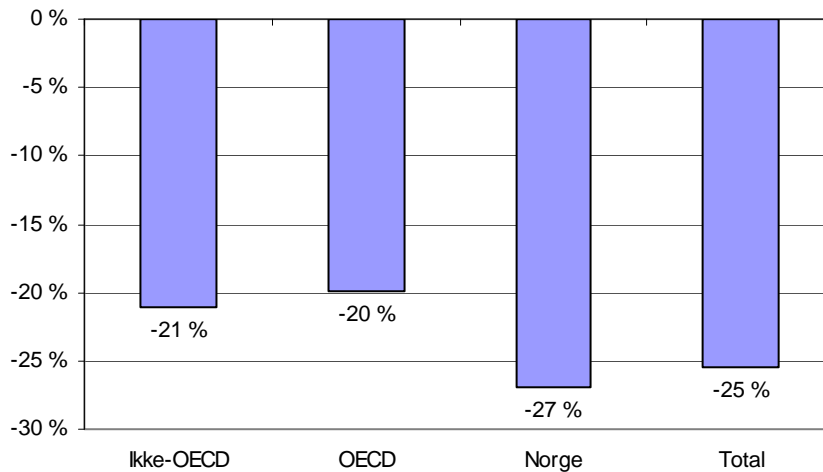

Kilde: NAV

Nedgang i arbeidsledigheten også blant innvandrerne

Fra figuren under kan vi se at den registrerte arbeidsledigheten har gått sterkt ned også blant innvandrerne det siste året. Personer med bakgrunn fra land som ikke er medlem av OECD hadde en nedgang på 21 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. For personer fra OECD-land var nedgangen på 20 prosent. Figur 6 viser imidlertid at nedgangen i ledigheten blant innvandrere er noe mindre enn for mindre.

Figur 6. Prosentvis endring i antall registrerte arbeidsledige fordelt etter innvandrerbakgrunn. September 2006- september 2007.

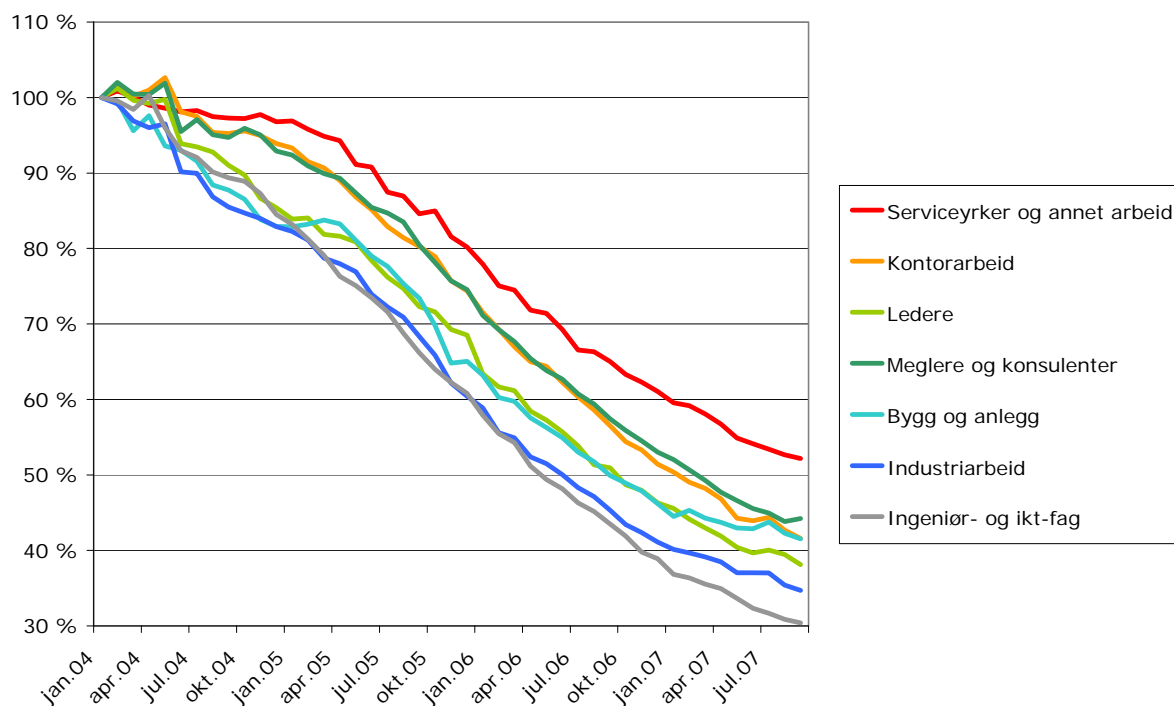
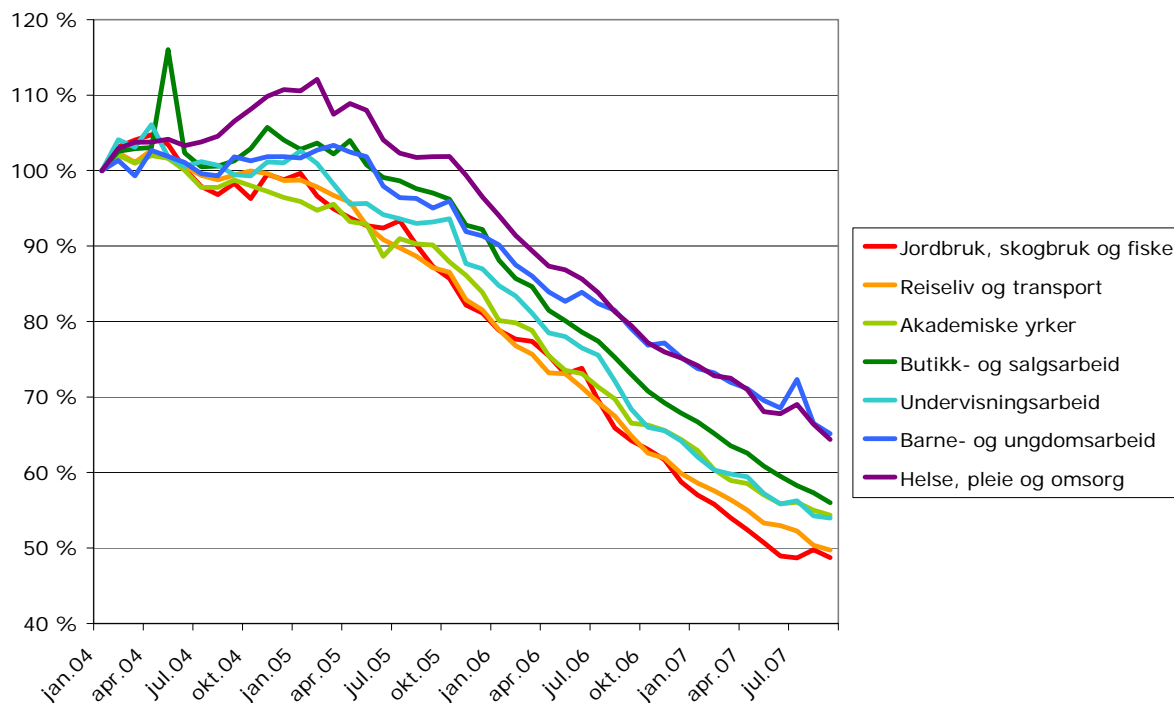

Spesielle forhold ved månedsoppdateringen

Det er ingen kjente forhold som påvirker månedsoppdateringen denne gang.

Figurvedlegg

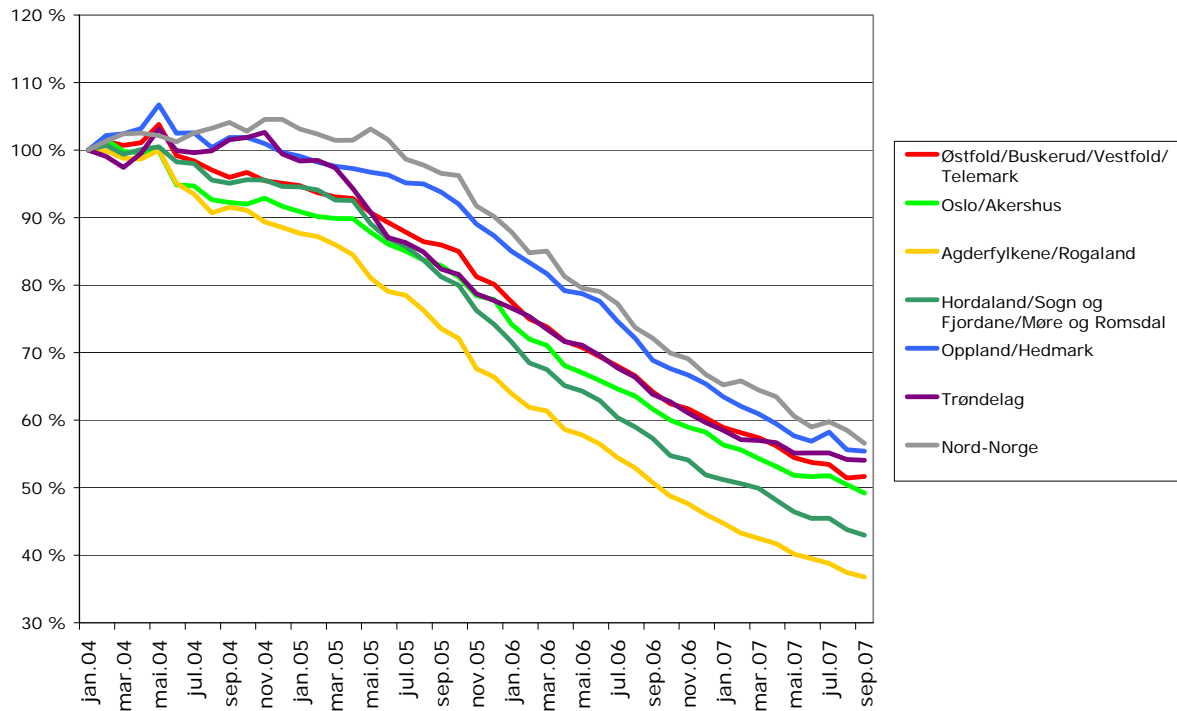
Figur 7 og 8: Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere innenfor yrkesgrupper (yrkesbakgrunn). Januar 2004 – september 2007. Januar 2004 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV

Figur 9: Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og ordinære tiltaksdeltakere i regioner. Januar 2004 – september 2007. Januar 2004 = 100. Sesongkorrigerte tall.

Kilde: NAV.